

'Kinderen voelen het verschil tussen echt en nep. Je mag ze best voorgaan in het ontwikkelen van een echte, eigen smaak.'

een portret van
**Alfons
Liesker**
leraar
basisonderwijs

Persoonlijk

[Personalia](#)

[Samen in het onderwijs](#)

[Fietsen en muziek](#)

Personalia

Ik ben Alfons Liesker en ik geef les in groep 4 van de katholieke basisschool De ni-je Veste in Groenlo.

Ik ben in 1948 geboren in Arnhem. In 1979 ben ik getrouwd met mijn vrouw Els. Eerst woonde ik in Groenlo. Toen ik in Lichtenvoorde een huis had gekocht leerde ik haar kennen en trouwden we. In dat huis wonen we nog steeds. We hebben vier zonen en een dochter in de leeftijd van 15 tot en met 27.

Samen in het onderwijs

Els heeft eerst in het onderwijs gewerkt. Daarna is zij secretaris geworden van een stichting van katholieke basisscholen. Nu zit ze in het bovenschols managementteam van een schoolbestuur. Bij ons thuis komen dus zowel de kant van de leraar als de kant van het bestuur en het management ter sprake. Het is goed om die twee lagen van het onderwijs te bekijken. Zo verrijken we elkaar.

Fietsen en muziek

In juli 2011 ben ik van plan te stoppen met werken. Gelukkig zijn er veel dingen die ik buiten mijn werk graag doe, dus ik zal me zeker niet vervelen. Zo mag ik graag een eind fietsen. Ik fiets elke dag naar school. Ik fiets zelfs om. De gewone route is zeven kilometer, maar ik neem een route van elf kilometer, want die is veel mooier en dat doet me goed.

Verder heb ik veel belangstelling voor theologie, daar kom ik nog op terug, en ben ik actief in de oecumene van Lichtenvoorde. Ook zing ik in een Gregoriaans koor. Els zingt in het Achterhoeks Bachkoor. Aan zang bij ons thuis dus geen gebrek.

Opleiding & loopbaan

Overzicht opleiding
Overzicht loopbaan
Eerste roeping
Kweekschool
Werken in Groenlo
St. Jozef wordt ni-je Veste
Oude roeping roest niet

Overzicht opleiding

- kweekschool St. Paulus in Arnhem

Overzicht loopbaan

- St. Jozefschool
- Deken van Damschool
- Willibrordusschool
- ni-je Veste (fusie Deken van Dam met St. Jozef)

Eerste roeping

Mijn lagere school in Arnhem was een parochieschool, ik kreeg les van fraters. De kerk nam een vanzelfsprekende en voor mij belangrijke plaats in. Ik weet niet of het daardoor kwam, of doordat mijn broer een priesteropleiding deed, maar ik wilde graag priester worden. Misschien leek het klein-seminarie me ook wel een meer beschermde omgeving dan een gewone middelbare school.

Ik vind het woord roeping, exclusief gereserveerd voor het priesterschap, hoogdravend, maar de wil was groot genoeg om op m'n twaalfde naar het klein-seminarie 'De Nebo' in Nijmegen te gaan.

Daar ben ik na vier jaar weggegaan met een stuk gymnasiumopleiding. Ik kwam terecht in Duiven, op een opleiding voor jongens, die op latere leeftijd priester wilden worden. Dat was een voortzetting van mijn vorige opleiding, maar deze opleiding was niet officieel erkend.

De toenmalige overste, die al voorzag dat steeds minder jongens zich zouden interesseren voor het priesterschap, maakte zich sterk om er in ieder geval voor te zorgen dat wij wel met een erkend diploma het instituut zouden verlaten, en zo ging ik daar in 1967 met een mulo-diploma weg.

Kweekschool

Ik was inmiddels afgestapt van het idee priester te worden, maar ik wilde wel graag met mensen werken en uiteindelijk leek het onderwijs het beste bij mij te passen. Grappig is dat ik hier weer mijn broer volgde, die ook gestopt was met zijn priesteropleiding en het onderwijs was ingegaan. Het is overigens geen familietrekkje, mijn ouders zaten niet in het onderwijs.

In 1967 ben ik naar de katholieke kweekschool St. Paulus in Arnhem gegaan, die geleid werd door de fraters van Maastricht. Daar ben ik in 1972 afgestudeerd als onderwijzer met hoofdakke.

Werken in Groenlo

In 1972 ben ik als onderwijzer in Groenlo begonnen op de katholieke basisschool St. Jozef. Er was toen een lerarentekort, maar begin jaren tachtig kwam er een lerarenoverschot. Ook liep het aantal leerlingen terug waardoor het moeilijk werd een vaste baan op één school te behouden. Gelukkig werd ik niet ontslagen, wat ook wel gebeurde, maar werd ik een garantieloper met boventallige uren. Aangezien ons schoolbestuur meerdere katholieke scholen onder zijn gezag had, kreeg ik naast mijn benoeming aan de St. Jozefschool een benoeming aan een tweede school in Groenlo.

Van 1985 tot 1989 werkte ik ook op de Deken van Damschool. Toen kon ik helemaal terug naar de St. Jozefschool, maar van 1992 tot 1995 kreeg ik er weer een tweede school bij: de Willi-

brordusschool. Daarna ging ik weer helemaal terug naar de St. Jozefschool.

St. Jozef wordt ni-je Veste

De St. Jozefschool moest op een gegeven moment fuseren, omdat we te weinig leerlingen hadden. Eerst probeerde het schoolbestuur onze school te laten fuseren met de katholieke basisschool De Watermolen.

Dat mislukte totaal door veel weerstand van hun kant omdat zij een fusie opgelegd kregen die voor hen niet nodig was. Uiteindelijk lukte een fusie in 1997 wel met de Deken van Damschool, waar ik al eerder les had gegeven. De nieuwe fusieschool behield de twee locaties en ging de ni-je Veste heten en dat is nog steeds zo.

Ik geef er nog altijd les. Ik heb aan alle groepen les gegeven, maar nu heb ik al heel wat jaren groep vier.

Oude roeping roest niet

Mijn theologische belangstelling heeft me overigens nooit verlaten. In 1986 ben ik in Amsterdam aan de Katholieke Theologische Hogeschool, later universiteit, theologie gaan studeren in het kader van een opleiding tot pastoraal werker.

Ik heb in die tijd twee stages gedaan. Dat was mooi en leerzaam om te doen, al was het wel veel naast een volledige baan en een jong gezin in opbouw. Het allerlaatste stukje, het eindverslag van de stage en een theologische verdieping is er niet meer van gekomen.

Helaas? Ik weet het niet. Ik weet wel dat werken in het pastoraat ook veel problemen kan geven. Daarbij ging ik werken in het onderwijs weer meer waarderen.

Leraarschap

Waarom leraar

Taken van de leraar

Leuk voor kinderen

Brede belangstelling

Vriendelijker

Thuisfront

Oud-leerlingen

Niet altijd begrepen

Status van de leraar

Minder speciaal onderwijs

Kinderen blijven kinderen

Weer onderwijs?

Waarom leraar

Ik vind het leraarschap een mooi vak, omdat je met kinderen werkt en je ze mede mag vormen. Kinderen zijn zichzelf en ze zijn daarin heel natuurlijk. Ik ben zoals ik al eerder zei graag met mensen bezig en ik hoop de kinderen zoveel mogelijk mee te geven.

Taken van de leraar

Er zijn een paar taken die ik als leraar van belang vind. Ten eerste is dat het overdragen van kennis. Kinderen kunnen aan je lippen hangen als je ze iets nieuws vertelt.

Ik wil graag dat elk kind mee kan komen met de groep als het om de lesstof gaat. Als dat een kind niet lukt probeer ik de stof waar mogelijk apart en op het niveau van het betreffende kind uit te leggen.

Daarnaast vind ik het belangrijk kinderen met geloof kennis te laten maken. Dat alles in het leven niet vanzelfsprekend van en door onszelf komt. Dat het meest wezenlijke 'God' is.

Dat is allemaal taal voor volwassenen, maar het gaat mij om de grondgedachte. Ik probeer de symboliek en de waarden van de

katholieke kerk over te brengen. De symboliek breng ik vooral over door de kinderen kennis te laten maken met de feesten. De waarden zitten vooral in het gedrag en de houding tegenover elkaar. Elkaar respecteren.

Ik wil de kinderen warmte en veiligheid geven en zorgen dat ze het naar hun zin hebben. Al lang geef ik de kinderen op vrijdag, na de weeksluiting, als ze naar huis gaan, een hand. Dat doe ik nu ook 's ochtends, wanneer ik bij de deur sta om ze te verwelkomen en 's middags, als ze weggaan. Dat geeft een goede sfeer en op die manier kun je ze ook even persoonlijk spreken. Ik merk dat ze dat fijn vinden.

Verder vind ik het van belang dat ze leren een beetje zicht te krijgen op de wereld. Zo meen ik dat je kinderen best mag wijzen op de overdaad aan reclame op televisie en op het feit dat die reclame er niet is om hen persoonlijk een plezier te doen, maar gewoon om zo veel mogelijk te verkopen. Kinderen vinden omroepen als Jetix en Nickelodeon prachtig, maar ik wil ze nog wel eens vertellen dat die zenders niet altijd van de beste kwaliteit zijn. Daar moet je trouwens mee oppassen, want achter de kinderen staan natuurlijk de ouders en die moet je ook weer niet op hun tenen willen trappen.

Leuk voor kinderen

Volgens mij moet je niet gaan sleutelen aan wat de ouders aan opvoeding meegeven, maar je kunt kinderen wel jouw opvattingen voorhouden. Je bent een voorbeeld voor ze en het kan geen kwaad ze van sommige dingen bewust te maken.

Iets wat ik vaak hoor is: 'Ja, maar dat is zo leuk voor kinderen.' Ik vind dat geen criterium als je er zelf niet achterstaat. Zo worden er met feestdagen bijvoorbeeld versieringen opgehangen en ik heb meegemaakt dat het hier vol hing met ballonnen van een biermerk.

Ik vind dat niet goed, omdat alcohol op die manier als vanzelfsprekend gepresenteerd wordt, en ook omdat ik geen voorstander ben van reclame op school. Dat geldt ook voor de grote hoeveelheden plastic versieringen. Ik geef de voorkeur aan echte en pure dingen in plaats van nep en plastic.

Dat is allemaal een kwestie van smaak en opvatting en het is ook niet elitair bedoeld, maar ik vind wel dat ik de kinderen kan voorgaan in een verantwoorde smaak.

Eerder had ik bijvoorbeeld een echte kerstboom met kaarsjes in de klas, maar dat mag niet meer vanwege brandgevaar. Nu komt er in één tel een reukloze plastic boom kant en klaar uit de doos. Ik voel daar helemaal niets bij. Ze zeggen dan dat de kinderen dat leuk vinden, maar is dat wel zo?

De laatste keer heb ik zelf wat takken van een boom in een pot gezet. Ik heb verteld dat ik daar zelf wat moeite voor had gedaan, de kinderen hebben er, naast de ballen en verlichting, zelf versieringen voor gemaakt en de boom werd een kerstboom. Zo begon het te leven en ze vonden het prachtig.

Ik zou jonge leraren willen meegeven dat je in zo'n geval beter bij

je eigen standpunt kunt blijven en daar creatief mee moet omgaan. Je mag kinderen voorgaan in het ontwikkelen van een eigen smaak. Kinderen voelen het verschil tussen echt en nep. En als ik ze duidelijk uitleg waarom ik iets vind, kijken ze daar echt niet raar van op.

Brede belangstelling

Ik ben het soort leraar dat graag veel uit de kinderen wil halen. Ik wil ze algemene ontwikkeling meegeven en ze stimuleren zichzelf verder te ontwikkelen. Ik vind mezelf niet echt streng; ik heb wel een goede band met de kinderen.

Een goede leraar voelt kinderen aan en kijkt naar hoe ze zich uitdrukken. Verder moet je meer dan vroeger van alle kinderen in de gaten houden wat hun individuele vorderingen zijn. Het vergt meer organisatie dan vroeger, en je moet de administratie goed op orde houden.

Een leraar hoort veel te weten en een brede belangstelling en het liefst ook diepgang te hebben. Als je het hebt over drie categorieën leraren, goede, slechte en middelmatige, heb ik toch het idee dat het merendeel van de leraren in de categorie goede leraren valt. De meeste leraren zijn volgens mij begaan met de kinderen en willen ze graag veel bijbrengen op een aansprekende manier.

Vriendelijker

Ik ben zelf in de loop van de jaren wel veranderd. Ik ben, denk ik, vriendelijker geworden. Ik kan me beter dan vroeger in de kinderen verplaatsen. Dat is eerlijk gezegd niet iets wat me van nature zo gegeven is, maar ik heb het wel geleerd.

Ik ben er een keer een half jaar uitgeweest, omdat het me op dat moment te veel werd. Echt overspannen was ik niet, maar ik had er wel even genoeg van. Gelukkig vind ik het onderwijs de laatste jaren weer mooi werk en gaat het goed.

Dat komt doordat ik mezelf heb ontwikkeld. Ik heb veel steun gehad aan de supervisies tijdens de stages van de opleiding tot pastoraal werker. Ik had er baat bij met mezelf geconfronteerd te worden, een spiegel voorgehouden te krijgen. Dat leerde me beter naar andere mensen te kijken en in te schatten wat zij voelden. Tegelijk werd ik me meer bewust van hoe ik me zelf gedroeg.

Ook mijn vorige directeur was iemand die dat supervisievermogen bezat. We konden goed met elkaar praten. Hij confronteerde me op een goede manier met mezelf, door me te wijzen op hoe ik dingen deed en op hoe ik me verbaal en non-verbaal uitdrukte en op anderen overkwam.

Ik heb dat zo nu en dan nodig. Ik was vroeger ongeduldiger dan nu. Door die zelfreflectie en misschien ook doordat ik ouder ben, ben ik milder geworden en kan ik me beter inleven in de wereld en de gevoelens van de kinderen.

Thuisfront

Ook van mijn eigen thuisfront heb ik veel geleerd. Mijn vrouw kan mij bijvoorbeeld met beide benen op de grond houden. Zij heeft meer dan ik de instelling: Niet mopperen, doe er wat aan. Gelukkig maar, want ik mopperde soms te veel en als dat overgaat in

cynisme wordt het echt vervelend. Het kost je veel energie die niets oplevert.

Oud-leerlingen

Volgens mij word ik wel gewaardeerd als leraar. De meeste oud-leerlingen die ik tegenkom begroeten mij vriendelijk. Met de oudere jaars op school heb ik een goede verstandhouding. Ik beseft dat er wellicht oud-leerlingen uit mijn beginjaren rondlopen die minder goede herinneringen aan me hebben.

Ik ben blij als ik hoor dat leerlingen, die moeite met leren hadden, goed terecht zijn gekomen. Ik hoor ook dat sommige oud-leerlingen zich mijn eigenheidjes en de algemene ontwikkeling die ik ze heb geprobeerd bij te brengen, herinneren. Dat zal trouwens de ene leerling meer hebben aangesproken dan de andere.

Niet altijd begrepen

Collega's zullen verschillend over mij denken. Ik geloof niet dat iedereen mij altijd snapt. Mijn opvattingen over reclame en plastic versieringen en dat soort dingen worden niet door iedereen gedeeld. Verder zullen ze zich mij herinneren als iemand die niets van ICT wist, maar zich er ineens op stortte en er tamelijk fanatiek mee om leerde gaan.

Status van de leraar

Als ik aan mensen vertel dat ik leraar ben, denkt iedereen dat ik in het voortgezet onderwijs werk. Blijkbaar associeert niemand mij met primair onderwijs en jongere kinderen.

Ik vind wel dat de status van het beroep leraar is afgenomen. Vroeger hoorde je als leraar bij de notabelen. Niet dat dat wat mij betreft nodig is, maar ik merk gewoon dat de maatschappij veranderd is.

Alle 'status' staat ter discussie, maar het gedrag van sommige leraren heeft deze verminderde status ook wel in de hand gewerkt. Veel leraren hebben zich te populair opgesteld. Ik begin een brief aan de ouders altijd met 'Geachte ouders', maar velen beginnen zo'n brief met 'Hallo ouders'. Ik vind dat dat niet kan.

Ook de manier waarop sommige leraren zich laten aanspreken in de klas schept te weinig afstand tussen leraar en leerling. Bij ons mogen ze iedereen bij de voornaam noemen, maar nog wel altijd met meneer of meester of juffrouw ervoor. In het hogere onderwijs zal dat anders liggen.

Je hoeft niet mijlenver boven je klas te staan, maar je moet je ook niet als leeftijdgenootje laten aanspreken.

Minder speciaal onderwijs

Er is in de loop van de jaren natuurlijk het een en ander veranderd in het onderwijs. Wat betreft de organisatie van de school valt vooral de schaalvergroting van de besturen op, maar daar merk je bij het lesgeven niets van.

Kinderen gaan nu veel minder snel naar het speciaal onderwijs dan vroeger. Voordat ze nu worden doorverwezen, moet je daar goede papieren voor hebben.

Het kind heeft remedial teaching gevolgd. Het kind heeft een intelligentie- en een diagnostisch onderzoek gehad. Het heeft een persoonlijk handelingsplan gevolgd, gericht op zijn of haar individuele leervoortgang. Daarnaast moet het kind op sociaal-emotionele gebieden beduidend minder functioneren.

Alles om aan te tonen dat het kind echt beter af is op een andere school. Dat moet allemaal nog door een strenge commissie worden goedgekeurd en daarna worden ze eventueel naar het speciaal onderwijs doorverwezen.

Er zijn op school steeds meer kinderen die apart in het groeps-handelingsplan worden vermeld en dus extra aandacht krijgen. Daar horen bijvoorbeeld de bovengemiddeld intelligente leerlingen bij, en ook kinderen met gedragsproblemen vragen een eigen benadering. Het betekent dat je als leraar de tijd en het lesgeven zo moet leren organiseren, dat je deze kinderen zo goed mogelijk kunt helpen.

Kinderen blijven kinderen

Kinderen zelf zijn volgens mij wezenlijk niet echt veranderd. De maatschappij waarin de kinderen leven is wel veranderd, die is veel materialistischer geworden. Verder komt de hele wereld steeds dichterbij. En er is veel meer aanbod van vermaak dan in mijn jeugd. Het kind wordt dus in een andere wereld geboren dan vroeger, maar heeft in wezen nog geen debet aan de omstandigheden. Het kind blijft kind.

Weer onderwijs?

Ik weet niet zeker of ik weer het onderwijs zou kiezen als ik opnieuw zou moeten beginnen, aangezien mijn liefde voor het priesterschap en het pastoraal werk me nooit heeft verlaten. Het is een theoretische gedachte, aangezien ik heel gelukkig ben in mijn huwelijk en priesterschap en huwelijk in de Rooms-Katholieke Kerk niet samen gaan. Ik heb ook het gevoel mijn vrouw groot onrecht aan te doen door haar met het priesterschap in een concurrentiepositie te brengen.

In elk geval vind ik het leraarschap nog steeds een mooi beroep. Ik vind het prettig kinderen te zien opgroeien en ze kennis mee te geven en het liefst ook wat algemene ontwikkeling. Ik vind het een mooie taak om ze bij te brengen dat er belangrijkere dingen zijn dan het toenemend 'ego centraal' en zo veel mogelijk materie. Liever eenvoud, liefde voor God, de natuur en respect voor elkaar.

De praktijk in de klas

[Wees positief](#)

[Taakspel](#)

[Boos of niet boos?](#)

[Oude stempel, nieuwe cursus](#)

[Boeiend blijven](#)

[Vaste rituelen](#)

[Belangrijke vakken](#)

[Voorbereiding](#)

Wees positief

Belangrijk in de klas is een positieve sfeer, die zowel door de leerling als door de leraar moet worden uitgedragen. Het is toch een soort huiskamer waar je met z'n allen als groep in zit.

Ik probeer het beste uit de leerlingen te halen, onder andere door ze te laten samenwerken. Op die manier leren ze een beetje te overleggen en elkaar te bedanken als ze elkaar geholpen hebben. Verder stimuleer ik de kinderen en mezelf om niet meteen 'Dat is fout!' te roepen, maar eerst elkaar te helpen het goede antwoord te vinden.

Ik zeg altijd dat ze best mogen lachen, maar het mag geen uitla-

chen worden. 'De enige die een ander mag uitlachen, is degene die nooit een fout maakt.' Dat snappen ze.

Taakspel

Die positieve houding zit ook in een project dat al een paar jaar bij ons op school loopt, het taakspel. Dat is een spel dat is ontwikkeld door de CED-groep en waarbij kinderen worden uitgedaagd om zich zo positief mogelijk te gedragen.

De kinderen zitten in groepjes die zo zijn ingedeeld dat alle rustige en onrustige kinderen eerlijk verdeeld zijn. Aan het begin krijgen alle groepen een stuk of zes kaartjes op tafel. Voordat je begint stel je, eventueel per lessituatie en per groepje, twee regels centraal en je geeft de duur aan: een ochtend of een middag.

Die regels zijn positief geformuleerd. Je zegt dus niet: 'Je mag niet kletsen onder het werk,' maar: 'Je werkt zo, dat ook de ander goed kan werken.' Het woord 'niet' mag niet voorkomen.

Zo heb je meer tijd om kinderen te helpen. Verder geef je regelmatig complimenten als leerlingen goed bezig zijn. Mocht er een overtreding van een van de regels plaatsvinden, dan neem je een van de kaarten weg, maar zeg je niets. De kinderen begrijpen het onmiddellijk.

Als het dagdeel voorbij is en de groepen het hebben gehaald, dat is het geval als ze minstens één kaart over hebben, mogen ze op het groepspapier een sticker plakken. Je kunt het drie keer in de week spelen en in ieder geval krijgen ze na drie gehaalde keren een weekbeloning, zoals een keer extra naar buiten of iets anders simpels.

Door het wedstrijdelement en de positieve instelling doen kinderen meer hun best zich goed en sociaal te gedragen. De verschillende soorten kinderen binnen de groepjes stimuleren elkaar. Het werkt prima en veel positiever dan als je je boos maakt. 'Goh, wat goed, die groep is al aan het werk', werkt beter dan 'Waarom zijn jullie nog niet aan het werk en zij wel?' Ik mopper heus wel eens op de kinderen, maar dat moet je niet blijven doen.

Ik heb veel van dat taakspel geleerd. Eerst mopperde ik eerder, maar ik voelde dat dat in feite een negatieve spiraal is. Nu benadruk ik de positieve kanten meer.

Ik moest het me wel eigen maken. 'We zorgen ervoor dat onze spullen zo op tafel liggen dat ze er zo moeilijk mogelijk vanaf vallen' klinkt in het begin een beetje raar als je ook kan zeggen: 'Zorg dat dat potlood niet van tafel afvalt.' Maar ik moet echt zeggen dat het voor een positieve en veel meer ontspannen houding zorgt, zowel bij de kinderen als bij mij.

Boos of niet boos?

Ik word soms wel boos in de klas. Dat komt eigenlijk doordat ik juist wil dat iedereen het zo goed mogelijk snapt en met de groep meedenkt. De ene keer kan ik het met een grapje afdoen, maar de andere keer kan ik er niet goed tegen als ik weinig activiteit bespeur, omdat ik graag wil dat ze leren.

Als er één echt over de schreef gaat, stuur ik diegene wel eens de

gang op. Sommige leraren vinden dat je dat niet moet doen en je moet het inderdaad niet te vaak doen, want dan wordt het onmacht, maar ik denk dat het geen kwaad kan om ze zich af en toe even te laten bezinnen.

Als ik overigens zelf iets fout doe in de klas, geef ik dat toe aan de kinderen en ik merk dat ze dat waarderen.

Oude stempel, nieuwe cursus

Ik ben een leraar van de oude stempel die graag vertelt en onderwijst, maar ik geef minder klassikaal en frontaal les dan eerder. Kinderen werken nu vaker zelfstandig of in groepjes. Dat hoort bij het veranderde onderwijs.

Er bestaan tegenwoordig veel nieuwe onderwijsmethoden, waar we dan weer een cursus voor moeten volgen. Eerst denk ik in zo'n geval: O nee, nu komt er wéér iets nieuws bij. Maar als je je het eigen maakt, ga je het steeds meer vanzelf in de les inbouwen. Dan is het niet meer iets extra's, maar een zinvol onderdeel.

Bij de cursus 'coöperatief leren' heb ik geleerd de kinderen goed naar elkaar te laten luisteren en ze de stof samen te laten verwerken. Naar de leraar luisteren ze meestal wel, want die is toch nog steeds het middelpunt, maar ze moeten leren van elkaar te leren, te begrijpen dat andere kinderen in de klas dingen ook heel goed kunnen formuleren, soms zelfs scherper dan ik het kan.

Bij de cursus 'meervoudige intelligentie' heb ik geleerd lessen minder éénvormig aan te bieden en verschillende leerlingen op hun eigen vaardigheden aan te spreken. Meervoudige intelligentie is natuurlijk geen losse les, maar ik probeer het idee door de lessen heen te weven. De ene keer vertel ik meer, de andere keer laat ik meer zien op het smartboard. Sommige kinderen pikken het beter op als ze iets horen en anderen juist als ze iets zien. Het ene kind is taalkundig beter en het andere kind rekenvaardig en weer een ander is creatiever. Dat alles wissel ik inmiddels af.

Kinderen werken steeds vaker in kleine groepjes of met z'n tweeën. Dat heet werken met schoudermaatjes en oogmaatjes, die elkaar helpen en vragen stellen. Ze leren elkaar te steunen en te bedanken voor de hulp. Het mag geen voorzeggen worden, het gaat erom dat ze elkaar dingen leren uitleggen. Op deze manier komen ook de kinderen aan de beurt die bij een les minder makkelijk hun vinger opsteken. Voor hen is dit minder bedreigend dan wanneer je het voor de hele klas moet uitleggen.

Het werken met z'n tweeën kan je ook toepassen bij de kringgesprekken. In plaats van dat iedereen steeds naar één iemand luistert, waarbij de aandacht snel verslapt en lang niet iedereen wat zegt, maak je twee kringen waarbij de kinderen tegenover elkaar staan: een binnen- en een buitenkring. Eén kring schuift steeds een plaats op, zodat steeds twee nieuwe kinderen tegenover elkaar komen te staan. De twee kinderen vertellen omstebeurt aan elkaar wat ze hebben meegemaakt en bedanken elkaar achteraf voor het verhaal. Zo schuif je een keer of drie, vier door en dan heeft ieder kind even een paar keer iets kunnen vertellen en leren ze belangstelling voor elkaar te tonen.

Boeiend blijven

Lesgeven is vaak toneelspelen. Ik gebruik vaak gekke stemmetjes en bewegingen en grapjes. Dat gaat een beetje vanzelf. Dat denk je niet van tevoren, maar dat zijn wel de dingen waardoor je de kinderen boeit.

Het mooie van kinderen is ook dat ze niet zo gauw iets vreemd vinden. Het zijn eerder de leraren die bang zijn om zichzelf bloot te geven uit angst dat het raar zal zijn. Laatst was ik in Rotterdam op een vrije bapodag en heb ik foto's gemaakt, ook binnen in de Laurenskerk. Dan zeg ik als ik terugkom in de klas: 'Kinderen, ik heb aan jullie gedacht en ik heb foto's voor jullie gemaakt.' Dat vinden ze prachtig. De volgende keer dat ik weg ben geweest vragen ze: 'Meester, heeft u nog foto's gemaakt?' Met pubers is het misschien een ander verhaal, maar op de basisschool vinden ze echt niet snel iets vreemd.

Vaste rituelen

Ik heb niet een speciaal vast stramien voor mijn lessen omdat het rooster het stramien al vastlegt. De lessen zelf begin ik vaak met uitleggen, liefst niet meer dan een kwartier, en dan gaan de kinderen zelfstandig aan het werk. De zwakkere leerlingen krijgen soms nog apart even uitleg en als de tijd het toelaat loop ik de klas rond, het liefst in een vaste route. De leerlingen die voorlopen, krijgen soms extra taken en die vinden het ook fijn om af en toe apart even iets door te nemen.

Verder geef ik de kinderen, zoals ik al zei, bij het komen en weggaan een hand.

Als er een kind jarig is, zet ik een plaatje en een foto van het kind op het smartboard. De jarige mag een lichtje aansteken dat de hele dag brandt. Dan bidden we samen het verjaardagsgebed.

Het is voor mij belangrijk de verjaardag van de kinderen zo te beginnen. De verjaardag is niet zo maar iets, het is een groepsfeest, een feest waarbij ik de kinderen een gevoel van dankbaarheid wil meegeven. Het is meer dan een privé-gebeurtenis. Ook bij de katholieke feestdagen heb ik de kans de kinderen mee te geven dat het leven niet om hen alleen draait. Dat er leefvoorbeelden zijn. Dat er gebeurtenissen zijn die invloed op ieders leven kunnen hebben.

Ik vind dat je trots mag zijn op je identiteit. Uit onderzoek blijkt dat scholen met een eigen identiteit, zoals katholieke scholen, het goed doen. Zelf weten ouders vaak niet meer zo precies hoe het met hun geloof zit of hoe het er met kerkelijke tradities aan toe gaat. Maar ik ervaar veel ouders wel als belangstellend en eerlijk zoekend. Op onze school wordt katechese gegeven, maar verder vormen mijn collega's in hun katholieke identiteit een even kleurrijk beeld als de hedendaagse geseclariseerde maatschappij.

Belangrijke vakken

Mijn lievelingsvak is eigenlijk geschiedenis, maar daar wordt in groep vier nog niet heel veel aandacht aan besteed. Daarnaast vindt ik rekenen en taal natuurlijk belangrijk en ook mooi om te geven.

Ik vind het belangrijk dat de kinderen goed leren schrijven en

spreken. De nieuwe lesmethoden voor taal bestaan vaak deels uit spelletjes. Dat is natuurlijk heel aardig, maar ik ben er niet zeker van dat kinderen zo goed leren mooie zinnen te formuleren. Dat probeer ik dus te stimuleren. Uiteraard houd ik me wel aan de methoden, omdat mijn collega er het jaar erna weer op voort moet borduren.

Ik besteed ook aandacht aan de actualiteit. We bespreken soms wat er op het nieuws was. En als het bijvoorbeeld Prinsjesdag is, leg ik uit wat dat precies inhoudt.

Vorbereiding

Op de computer heb ik per dag het rooster gezet. Ik draai dat per week uit, zodat veranderingen onmiddellijk zichtbaar zijn. Ik bereid lessen wel voor wat betreft de organisatie, maar niet meer zozeer wat betreft de inhoud. Dat heb ik wel in de vingers.

Correctie kost veel tijd. Mijn laatste stagiaire corrigeerde vaak spontaan, dus dat scheelde. Af en toe doen de kinderen dat ook zelf tijdens de les. Verder doe ik het thuis. Ik doe het niet tijdens de lessen, ik kan dat niet. Dan ben ik er voor de kinderen.

Op en rond de school

[Ouders](#)

[Cursussen](#)

[Samenwerken](#)

[Buitenschools](#)

[Katholieke schoolraad](#)

[Stagiaires](#)

[Verbaas jezelf](#)

Ouders

Ik heb redelijk veel contact met de ouders en er komt nu een generatie die naar mij luistert omdat ik ouder ben en ook zelf kinderen heb. Mijn vrouw en ik hebben vijf kinderen op de wereld mogen zetten en ik heb zodoende geleerd dat opvoeden niet altijd even makkelijk is.

Deze ouders zijn pas op weg en vinden hun kind natuurlijk het meest belangrijk en dat is het ook, maar ik kan sommige zaken nu beter voor ze relativiseren. Dat is geen oplossing voor problemen, maar het helpt wel om er mee om te gaan. Meestal komt het namelijk wel goed.

Voor kinderen die het wat moeilijker hebben met sommige vakken is er, zoals gezegd, het groepshandelingsplan. Dat wordt in overleg met de intern begeleider opgesteld. Ouders worden daar uiteraard over ingelicht.

Als je een gesprek hebt met ouders over grote leermoeilijkheden of gedragsproblemen kunnen er tranen komen. Daar moet je als leerkracht niet van schrikken. Emoties horen erbij. Het gaat niet zomaar over een kind, maar over hun eigen vlees en bloed. Je moet dan begrijpen hoe het is om op de stoel van die ouders te zitten. Ik heb het zelf ervaren. Toen merkte ik dat het je behoorlijk aan het hart kan gaan als je kind het op de een of andere manier moeilijk heeft op school. Ik zou jonge leraren dus willen adviseren rekening te houden met de gevoelens van de ouders.

Cursussen

Ik heb verschillende cursussen gedaan. Sommige gingen zoals ik al zei over bepaalde onderwijsvernieuwingen en die waren vaak wel interessant. Aan andere, bijvoorbeeld de cursus na de fusie waarin iemand ons precies wist te vertellen wat allemaal goed voor ons was, was ik echt niet toe.

We moesten plotsklaps een missie hebben op school, terwijl we

daar nog helemaal niet aan toe waren. We moesten een gemeenschappelijk doel nastreven om onszelf zo duidelijk mogelijk te profileren en om zo veel mogelijk leerlingen binnen te halen. Daarbij vlogen de Engelse vaktermen in het rond, die ik nogal loos vond, zonder menselijkheid. Dat soort dingen komen uit het zakenleven en dat is allemaal leuk bedacht, maar je moet daar wel ruimte voor hebben als school. Wij hadden in elk geval nog jaren nodig om eerst als team alles op een rij te krijgen.

De cursussen en studie waarvoor ik zelf koos, lagen op het gebied van de theologie, al heeft dat zijdelings wel invloed op mijn onderwijs, omdat het altijd betrekking heeft op mensen. De belangrijkste inspiratiebron voor mijn omgang met mensen ligt in de Schrift.

Samenwerken

Het samenwerken met collega's bestaat uit teamoverleg over overkoepelende zaken. Naast de teamvergaderingen hebben we de bouwvergaderingen, over vakinhoudelijke zaken en de doorgaande lijn op school. Met de leerlingbespreking overleggen we samen hoe het met kinderen verder gaat. De leerlingoverdracht aan het eind van het schooljaar krijgt steeds meer structuur. Toen ik begon werden dat soort dingen nauwelijks overlegd en was het veel individueler. Er was toen ook geen intern begeleider met wie je leerlingen besprak.

Buitenschools

Zoals elke school hebben ook wij verschillende activiteiten die onder iedereen worden verdeeld, zoals buitenschoolse vergaderingen, de carnavalsgroep, de kerstgroep, het schoolreisje en dat soort dingen. Ik zit dit jaar zelf in de culturele commissie, die bepaalt wat voor voorstellingen er aan de kinderen worden aangeboden of naar welke musea we gaan.

Verder zijn mijn neventaken op school het helpen bij de voorbereiding van de kinderen op hun eerste Communie. Deze voorbereiding vindt momenteel nog op school plaats, in goede samenwerking met de parochie. Het is de bedoeling dat de parochie maar ook de ouders een nog groter aandeel in de voorbereiding gaan krijgen, maar de school blijft medewerking verlenen.

Katholieke schoolraad

Sinds een jaar of drie zit ik in de Katholieke Schoolraad Oost-Gelderland. Dat is een zelfstandig onderdeel van de Nederlandse Katholieke Schoolraad. De Nederlandse Katholieke Schoolraad is een overkoepelend orgaan van alle katholieke onderwijsbonden en organisaties, waar ook de bisschoppen een afgevaardigde in hebben.

Onze taak is zorg te verlenen aan de identiteit van de katholieke basisscholen in de Achterhoek. Namens de Aartsbisschop verlenen wij goedkeuring aan een basisschool die het predikaat 'katholiek' wil voeren. Momenteel voeren we een plan uit om de samenwerking tussen de plaatselijk katholieke geloofsgemeenschap en de school in stand te houden of te verbeteren.

Stagiaires

Ik heb het altijd belangrijk gevonden om stagiaires te begeleiden. Het is meer werk, maar je leert er zelf ook van. Ik zou alle leraren

willen adviseren om te leren van stagiaires. Het houdt je zelf alert, omdat je je voortdurend bewust bent van wat je doet. Jonge mensen gaan anders met kinderen om. Ze brengen ideeën in. Ze observeren kinderen weer anders dan ik. En met zaken als ICT zijn zij veel bedrevenner dan ik.

Jonge leraren zouden op hun nieuwe school moeten zorgen dat ze een coach krijgen. Het is niet makkelijk om met jezelf geconfronteerd te worden, maar het helpt je een stuk verder. Dat geldt voor alle leraren.

Verbaas jezelf

Een laatste tip: sta zo nu en dan eens verbaasd over jezelf.

Dat ik met dit project meedoe, had ik eigenlijk niet van mezelf gedacht. Ik vind mezelf een gewone leraar. Zo op de voorgrond treden is me eigenlijk vreemd. En toch heb ik het gedaan.

Van computers wist ik niets. Toen ik me er ten slotte aan overgaf moet het op anderen zijn overgekomen alsof ik me erin stortte.

Voor een nogal confronterende zelfreflectie had ik mij kunnen afsluiten, maar ik liet het toe.

Zo blijf ik plezier in het onderwijs houden. Ik heb het gevoel dat ik nog niet aan het afbouwen ben, maar nog steeds aan het opbouwen.